Defaka

El **defaka** (o **afakani**) és una llengua que està a punt d'extingir-se que es parla al sud de Nigèria, a la ciutat Nkoro, que està al delta del riu Níger, a la LGA d'Opobo-Nkoro, a l'estat de Rivers.[2]

El defaka és una llengua independent de la família lingüística de les llengües ijoid. A banda d'aquesta, en les llengües ijoid també hi ha el grup lingüístic de les llengües ijo, que també es parlen a Nigèria.[3] Aquesta classificació, però, ha resultat problemàtica i Blench (2012) proposa que el Defaka és una llengua d'una branca aïllada de les llengües nigerocongoleses que té influències de les llengües ijo.[4]

Defaka

Altres noms	Afakani
Tipus	llengua, llengua viva i llengua críticament amenaçada
Parlants	
1.700[1] principalment a Rivers	
Parlat a	Nigèria
Autòcton de	Estat del Delta, Territori de la Capital Federal, Estat del Níger i Rivers
Classificació lingüística	
llengua humana llengües nigerocongoleses llengües congoatlàntiques llengües ijoid	
Característiques	
Nivell de vulnerabilitat	5 en perill crític
Codis	
ISO 639-3	afn (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=afn)
SIL	afn
Glottolog	defa1248 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/defa1248)
Ethnologue.com	afn (http://www.ethnologue.com/language/afn)
UNESCO	29 (http://www.unesco.org/languages-atlas/en/atlasmap/language-id-29.html)
IETF	afn
Endangeredlanguages.com	305 (http://www.endangeredlanguages.com/lang/305)

Contingut

Ús de la llengua
Població i religió
Classificació lingüística
Fonologia
- To
- Vocals
- Consonants

Referències

Ús de la llengua

El defaka és una llengua que s'està morint (8b), ja que només hi ha parlants fluents ancians i no s'ha transmès a les noves generacions; per això no es pot restaurar de manera natural i necessita ajuda. Segons l'ethnologue, el 2001 hi havia només 200 parlants de defaka.[2] Els seus parlants passen a parlar nkoroo com a primera llengua o igbo, que és la llengua de comerç de la regió.

Població i religió

El 35% dels 1700 defakes són cristians; d'aquests, el 60% pertanyen a esglésies cristianes independents i el 40% són protestants. El 65% dels defakes restants creuen en religions tradicionals africanes.[1]

A nivell ètnic, els defakes són diferents dels nkoroos ot i que han estat assimilats per aquests últims fins al punt que la seva llengua particular sigui l'únic que els diferenciï.[5]

Classificació lingüística

El defaka té moltes semblances lèxiques amb l'ijo, algunes correspondències sonores i algunes semblances gramaticals amb el proto-ijo. Algunes d'aquestes semblances poden ser atribuïdes al seu veïnatge (ja que els defakes i els pobles ijos estan en contacte des de fa més de 300 anys), tot i que en alguns moments s'ha considerat que les semblances eren genètiques. Alguns dels factors que ha fet pensar en això és que són llengües subjecte-objecte-verb, cosa que és extremadament rar en les llengües nigerocongoleses i que totes aquestes llengües tenen un sistema de gènere (gramàtica) especial entre el masculí, el femení i una tercera persona del singular neutre que també és molt rar en aquesta família lingüística.

Fonologia

Tota la fonologia és la mateixa que la de l'Nkọrọọ, potser perquè tots els defakes són bilingües amb aquesta llengua.

To

El defaka té dos tons, l'alt i el baix. Hi ha contorns de to alt-baix i baix-alt en les vocals llargues i diftongs que pot fer semblar que hi hagi un to mitjà.

Vocals

Tant en el defaka com en l'Nkọrọọ es troba l'harmonia vocàlica de les llengües ijoids. Tenen set vocals orals, /i ɪ e a ɔ o u/, tot i que /e/ i /ɔ/ no són comuns i cinc vocals nasals, /ĩ ẽ ã õ ũ/. Les vocals llargues són el doble que les curtes.

Consonants

	Labial	Alveolar	Postalveolar ~ palatal	Velar	Labial velar
Nasal	m	n		(ŋ)	(ŋ͡m)
Implosive	ɓ				
Plosive	p b	t d		k ɡ	k͡p ɡ͡b
Affricate			d͡ʒ ~ z		
Fricative	f v	s ~ ʃ			
Lateral approximant		l			
Tap ~ central approximant		ɾ ~ ɹ	j		w

Referències

1. defaka, afakani al joshuaproject (http://www.joshuaproject.net/people-profile.php?peo3=11521&rog3=NI)
2. defaka a l'ethnologue (http://www.ethnologue.com/language/afn)
3. llengües ijoid a l'ethnologue (http://www.ethnologue.com/family/17-2056)
4. Roger Blench, Niger-Congo: an alternative view (http://www.rogerblench.info/Language/Niger-Congo/General/Niger-Congo%20an%20alternative%20view.pdf)
5. **Error de citació: Etiqueta `<ref>` no vàlida; no s'ha proporcionat text per les refs amb l'etiqueta en**

- Blench, Roger (2000, rev. 2003) 'Language Death in West Africa' (unpublished paper given at the Round Table on Language Endangerment, Bad Godesborg, February 12–17, 2000).
- Gordon, Raymond G. Jr. (ed.) (2005) Ethnologue report on Defaka (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=afn). (*Ethnologue, 15th edition*.) Retrieved May 31, 2005.
- Jenewari, Charles E.W. (1983) 'Defaka, Ijo's Closest Linguistic Relative', in Dihoff, Ivan R. (ed.) *Current Approaches to African Linguistics Vol 1*, 85–111.
- Shryock, A., Ladefoged, P., & Williamson, K. (1996/97) 'The phonetic structures of Defaka', *Journal of West African Languages*, 26, 2, 3–27.
- Williamson, Kay. 1998. Defaka revisited. The multi-disciplinary approach to African history, edited by Nkparom C. Ejituwu, Chapter 9, 151-183. Port Harcourt: University of Port Harcourt Press.

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Defaka&oldid=24153787»

La pàgina va ser modificada per darrera vegada el 19 jul 2020 a les 11:35.

El text està disponible sota la Llicència de Creative Commons Reconeixement i Compartir-Igual; es poden aplicar termes addicionals. Vegeu les Condicions d'ús. Wikipedia® (Viquipèdia™) és una marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc.